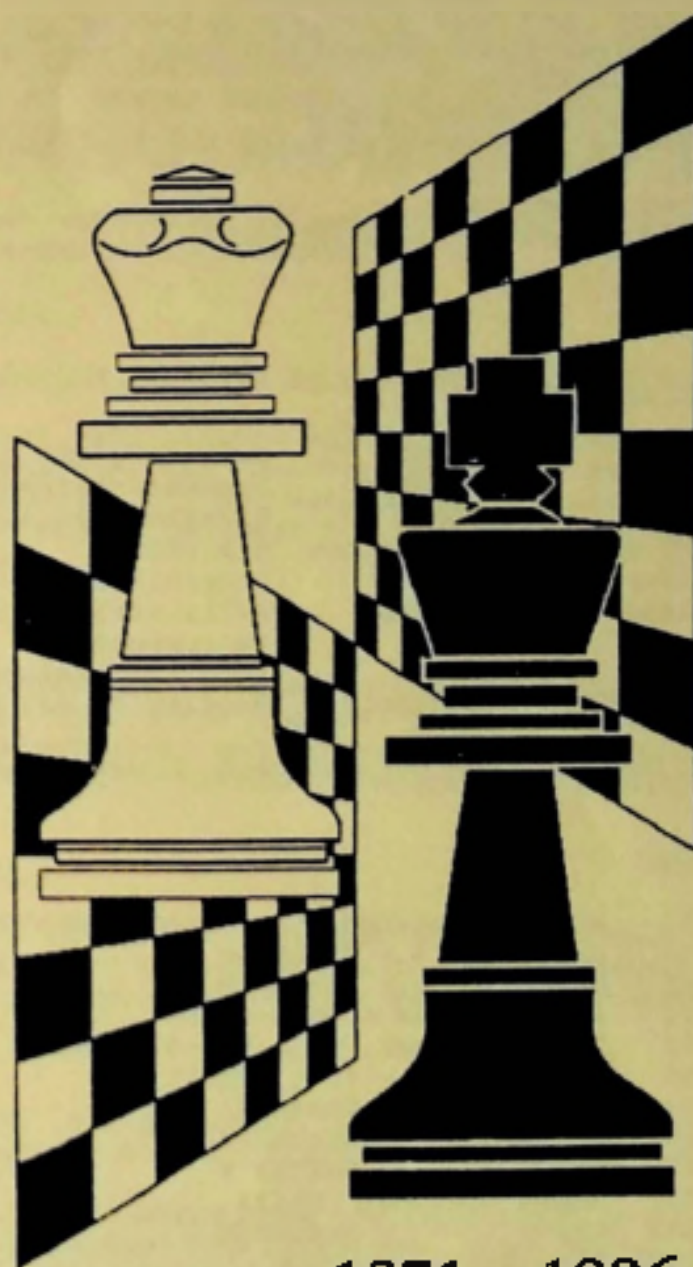

E. Hager

Clubblad Staunton

c
h
a
a
k
g
e
z
e
l
s
c
h
a
p

12^e Jaargang

Nr: 3

1871 - 1996

125 jaar

JANUARI

1996

pagina.

Bestuurssamenstelling	2
Schaakkalender	2
Van de Redactie / Bestuursmededelingen	3
Van de jubileum commissie	4
Uit de historie van Staunton. De brand in Suisse	5
NOSBO competitie	6-14
NOSBO beker. Onderuit tegen Hoogeveen	13
Uit de oude doos. Een partij met een bijzonder aardig slot	15
Filmrecensie / Twee NOSBO primeurs / Oplossingen Marsopgaven	16
Nieuws uit Unitas-nieuws	17
Vreemde Toorn in de Harener Toorn	17
Wervingsbeleid. Over kaatsen en meten met twee maten	17
Uit de externe competitie	18-19
Uit de interne competitie	20-21
Stand interne competitie en Albers-schaal	22
Boekbespreking	23
Marsopgaven	24

Bestuurssamenstelling.

050-

Voorzitter	P.W.Mulder	Sweelincklaan 31	5265258
Secretaris	K.H.Sanders	Heemskerckstraat 1M2	3189136
Penningmeester	R.Jacobs	Mozartstraat 22	5252079
giro 967038 t.n.v. penningmeester		Staunton	
Int.comp.leider	R.Spaans	Chopinlaan 22	5267772
Ext.comp.leider	H.G.Seijen	Kwikstaartweg 10	
		Paterswolde	3092994
Jeugdleider	R.Frowijn	Nw.K in't Jatstraat 124	3142354
Redacteur/mat.com.	P.R.Dijkhuis	West.Drift 68, Haren	5349355

Speellokaal. Speeltuingeb.Helpman-Oost, Groenesteinlaan 16 5252628

Schaakkalender

Ma 8 januari	Nieuwjaarsavond / snelschaakkampioenschap
Di 9 januari	Groningen 4 - Staunton 1
Di 9 januari	Groningen 8 - Staunton 4
Ma 15 januari	Kwartfinales Albers-schaal, Klaas 3 kruisjes.
Za 20 januari	Toernooi Leek, tel: 050-5268500
Ma 22 januari	Staunton 2 - Ypey Expert
Ma 22 januari	Staunton 5 - Roden 2
Di 23 januari	J.H.Kruit - Staunton 3
Ma 29 januari	Staunton 4 - Unitas 6
Za 10 februari	Rapid toernooi Pekela
Ma 12 februari	ESG 2 - Staunton 2
Ma 12 februari	Staunton 3 - Roden
Vr 16 februari	Assen 4 - Staunton 5
Ma 19 februari	Staunton 4 - Groningen 7
Ma 26 februari	Halve finales Albers-schaal
Za 2 maart	Jubileum toernooi Het Kasteel, tel: 0542-518063
Ma 4 maart	Staunton 2 - van der Linde
Ma 4 maart	SISSA 4 - Staunton 3

Personalia.

Correctie ledenlijst. De woonplaats van B.Romijn; niet Groningen maar Haren.

Van de Redactie.

In de NOSBO competitie doet slechts het 2e team het uitstekend met een 100% score. Zij namen in Hoogeveen revanche voor de nederlaag in het de NOSBO-beker toernooi. De overige teams sprokkelen moeizaam wat punten bij elkaar. De enerverende verhalen van teams twee t/m vijf worden door de redactie wel in dank aanvaard, maar zonder schaaktechnische bijdragen is geheel wat kaal en (te) eenzijdig.

Dit nummer is het eerste in het kader van het jubileumjaar. Uiteraard zullen vele wederwaardigheden uit de afgelopen 125 jaar aan de orde komen. In dit nummer aandacht voor een tragische gebeurtenis uit 1936, die samen viel met een glansperiode van het schaakleven in ons land, zoals op dezelfde pagina kan worden afgeleid.

Het volgende nummer verschijnt op maandag 4 maart. Kopij inleveren uiterlijk op maandagavond 26 februari.

Bestuursmededelingen.

8 januari 1996. Opening jubileum en clubkampioenschap snelschaken.

Voorafgaande aan het snelschaken zal de voorzitter het jubileumjaar openen, hetgeen o.a. zal geschieden door de aanvang van twee correspondentiepartijen. Bij het snelschaken kan men ook halverwege afhaken. Het inleggeld bedraagt f 3.50, maar er is dan ook voor iedereen een prijs.

New in Chess.

Menno van Steenis heeft de jaargangen 1984-1994 geschonken aan de club. Nu kunnen we niet alles bewaren, maar het gaat hier wel om het mooiste schaakperiodiek, het tijdschrift van de grootmeesters. Wie ze wil doornemen wordt verzocht contact op te nemen met de redacteur.

Contributie-inning.

De leden die hun contributie nog niet hebben voldaan treffen in dit clubblad wederom een oproep aan om zo spoedig mogelijk aan hun verplichtingen te voldoen. Het zijn er gelukkig niet erg veel.

De vrijdagavond.

Zoals reeds in het vorige nummer is aangekondigd zijn er op de vrijdagen 9 februari en 8 maart trainingsavonden, aanvang 20 uur.

De heer G.Lüschen vertegenwoordigde ons Gezelschap bij de voetbalinterland Ierland-Nederland te Liverpool. Zijn verhalen deden in enthousiasme niet onder bij die over de Gentse feesten. Deze worden in juli 1996 wederom gehouden ter opluistering van het schaaktoernooi aldaar. Iedereen wordt bij deze alvast geattendeerd.

Op 27 januari worden in de Haydn-school, vlak bij ons clublokaal, de halve finales gehouden van het kampioenschap voor basisscholen. Dat is niet toevallig, want deze school heeft zich mede dank zij hun trainer, Rob Spaans, voor deze halve finales geplaatst.

Jeugd. Het gaat goed met de jeugd, al zou men dit niet uit dit clubblad afleiden. Op 12 januari hebben zij hun snelschaakavond.

Het bestuur wenst alle leden en donateurs een goede jaarwisseling.

JUBILEUMJAAR 1996 VAN START

In het eerste clubblad van 1996 (enkelen van u zullen dit nummer reeds tijdens Groningen Open ontvangen hebben) natuurlijk ook aandacht voor ons 125-jarig jubileum.

De Jubileumcommissie, inmiddels door het aanschuiven van Roel Lode zeven man sterk, probeert er een mooi jubileumjaar van te maken.

De eerste clubavond van 1996 wordt opgeluisterd door de start van twee *correspondentie-partijen* tegen een leeftijdgenoot van ons. Het betreft Schachgemeinschaft 1871 Löberitz. Dit is een kleine, maar bijzonder actieve schaakclub uit (voormalig Oost-) Duitsland. De gemiddelde speelsterkte ligt op hetzelfde niveau als bij ons. Beide verenigingen zorgen iedere clubavond voor een nieuwe zet in elke partij.

Aan het begin van dit voor ons bijzondere jaar ontvangt u ook een extra editie van het clubblad met daarin de *historie* van Staunton, Helpman en Staunton/Helpman. Het heden en de toekomst vragen vaak de meeste aandacht, maar een jubileum vraagt ook om een terugblik. We hopen dat u er plezier aan beleeft.

Zaterdag 8 juni wordt voor de tweede maal het *Staunton-jeugdtoernooi* georganiseerd. We hopen voort te borduren op het succes van de eerste editie.

Het hoogtepunt van het jubileum moet het *Staunton-Jubileumtoernooi 1996* worden, dat zal plaatsvinden van vrijdag 30 augustus t/m zondag 1 september. Het thema is het Stauntongambiet: 1.d4 f5 2. e4. Het toernooi zal in het teken staan van het beroemde Staunton-Wereldschaaktournooi 1946 (de clubleden die dat toernooi nu nog niet kennen, moeten eigenlijk verplicht worden het toernooiboek uit de bibliotheek te lezen!). We hebben de nog in leven zijnde deelnemers van toen uitgenodigd naar Groningen te komen, en vijf hebben al toegezegd graag te willen komen. Ook wordt een 'gewone' invitatiegroep samengesteld. De komende twee maanden worden spannend, want dan dienen zaken als financiën en speellocatie duidelijk te worden.

Wellicht ten overvloede wijs ik u er op dat de Jubileumcommissie een aparte girorekening heeft: 1023808 tnv Schaakgezelschap Staunton/Helpman te Paterswolde o.v.v. Jubileum 1996.

Tot slot wenst de Jubileumcommissie u een gelukkig en gezond 1996!

Bert Meijer	Eddy Zwerver	Roel Lode
Joop Hummel	Rob Spaans	Piet Mulder
Henk Seijen		

Promotie Nico met "Figaro" van schaakduo

Vrijdag 29 augustus was er ook vanuit Staunton flinke belangstelling voor de promotie van Nico Schellingerhout. Het is dan ook geen geringe prestatie; en dat gold ook voor het muzikaal en verbaal intermezzo van Henk Davids (zang) en Poppe Dijkhuis (piano + speech) bij het diner. Zij brachten op de melodie van "Arie des Figaro" van Mozart een overzicht van Nico's schaak- en studentenleven en dat viel bijzonder in de smaak bij het publiek. Het schijnt dat het duo dit kunstje al vaker heeft geflikt, onder andere bij de promotie van Henk van Dijk.

Onlangs hoorden we overigens dat Nico binnenkort aan de slag gaat bij een bekende multinational in Eindhoven.

Piet Mulder

Het materiaal van Staunton.

Diegenen die zich wel eens afgevraagd hebben hoe oud de borden en de stukken zijn die we nu bij voorkeur gebruiken voor onze externe wedstrijden, treffen hieronder het antwoord op deze vraag aan.

Uit het KNSB tijdschrift van juni 1936.

Het schaakgezelschap Staunton zag bij den noodlottigen brand in "Suisse", waarbij de ook bij alle schakers zeer geziene directeur, de heer B.Homan, om het leven kwam, zijn gehele inventaris in vlammen opgaan. In afwachting van nadere voorzieningen wordt daarom voorlopig op Donderdagavond gespeeld in lunchroom "Schortinghuis", waarvoor de Schaakvereniging "Groningen" (een voorloper van Unitas - redactie) bereidwillig haar materiaal beschikbaar stelde.

En uit onderstaande advertentie uit die tijd krijgt U eveneens een goede indruk hoe groot de strop was.

SCHAAKBENODIGDHEDEN.

Aanvulling van de lijst :

Pracht Schaakstukken, gevernisd, per stel . . . f 2.75
per 10 stel a f 2.50

VRAAGT UW WINKELIER

„Dr. MAX EUWE“-SIGAREN

WETTIG GEDEPONEERD

**FABRIKAAT JASNEVA,
VALKENSWAARD.**

Neerland's grootmeester blinkt uit door SUBLIEM SPEL
Deze sigaren blinken uit door 'SUBLIEME KWALITEIT'

**Op de rooktafels der schakers mag het
merk „Dr. MAX EUWE“ niet ontbreken!**

**Het fijne aroma der „Dr. MAX EUWE“-sigaren geeft
nieuwe inspiratie.**

DRUKKERIJ KOCH & KNUTTEL, GOUDA.

NOSBO competitie. Staunton 1 in de onderste regionen.

In de wedstrijd tegen Assen werden twee partijen volgens verwachting remise en kon Piet Mulder het eindspel niet houden. Daardoor werd het 4-4. Voor de volledigheid nog de individuele uitslagen.

T.F.Ebels (z)	- H.Lukkien	0-1	B.Koole	- J.Misdorn	0-1
M.Verhoef	- H.Verkerk	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$	M.van Steenis	- R.v.d.Meulen	1-0
P.W.Mulder	- J.Auener	0-1	H.G.Seijen	- B.Klaassens	1-0
P.R.Dijkhuis	- R.Hoogeveen	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$	J.Hummel	- H.Wapstra	1-0

Tegen Unitas 3 misten we niet alleen Maarten Verhoef, die ergens ver weg stage loopt, maar ook plotseling Theo Ebels en Bauke Koole en dat was tegen deze toch behoorlijk sterke tegenstander te veel. Alleen Henk Seijen kwam tot winst. Hij ving de Marshall aanval van het Spaans bekwaam op. Aan het eerste bord kreeg Piet Mulder alle kans om toch minstens een half punt te scoren. Want na 1. d4, Pc6; 2. Pf3, d6; 3. d4, e5? (Pf6 is speelbaar) heb je een Philidor neer gezet die m.i. onspeelbaar is en ook in de theorie niet voorkomt. Kennelijk weten ook bij Unitas de oudjes niet meer wat ze tegen 1. e4. moeten spelen. Hou je van dames dan speel je 4. Lc4 of 4. Lb5 met overgangen naar het Half-Italiaans of de Steinitz verdediging van het Spaans, (beide erg passief) maar veel sterker is wat Piet speelde, namelijk 4. dxe5, Pxe5; 6. Pxe5, dxe5; 7. Dxd8, Kxd8; 8. Lc4, f5. Nu heb je na Lg5, Pc3 en 0-0-0+ een prachtig middenspel zonder dames. Maar na 9. 0-0?, f4! was het voordeel weg en zelfs misschien meer dan dat. Met een voorsprong in ontwikkeling en een onveilige zwarte koning moet de stelling open, eventueel d.m.v. een pionoffer! De rest zorgde nog voor twee halfjes en daarmee was de koek op. De invallers deden wat ze konden maar kwamen niet verder dan een half punt. Menno van Steenis wilde weer ijzer met handen breken maar ik denk met hem dat het niveau hoger is dan 30-35 jaar geleden. Qua openingsbehandeling en strategie doen de spelers aan de hoogste borden in de promotieklasse van de NOSBO niet voor ons onder ondanks de uitbreiding van de KNSB competitie. Dat Wout Knol en Jan Harms (voorheen Unitas 1) tot onze tegenstanders behoren wijst daar ook wel op. Joop Hummel moet zich nog wat verdiepen in de strategische finesses van de Tarrasch verdediging. In ieder geval had hij een leerzame avond al is dat een nogal schrale troost. Het werd uiteindelijk 6-2 en dat is vrij fors. (Redacteur)

W.Knol	- P.W.Mulder	1-0	H.Ordelman	- R.Spaans	1-0
F.Vermeulen	- P.R.Dijkhuis	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$	F.Sluzewski	- J.Hummel	1-0
D.Warmelink	- H.G.Seijen	0-1	J.Colly	- E. van Pelt	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$
B.Drolinga	- M.van Steenis	1-0	J.K.Harms	- J.A.Mooy	1-0

De stand na 3 ronden.

	Promotiekl.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	mp.	bp.
1	Haren 2	x			4 $\frac{1}{2}$			5 $\frac{1}{2}$		5 $\frac{1}{2}$		6	15 $\frac{1}{2}$
2	ESG		x			4			5		7	5	16
3	Unitas 3			x		6	3 $\frac{1}{2}$			6		4	15 $\frac{1}{2}$
4	Spasski's	3 $\frac{1}{2}$			x				5		5 $\frac{1}{2}$	4	14
5	Unitas 4	4		2		x					6	3	12
6	Assen			4 $\frac{1}{2}$			x	3		4		3	11 $\frac{1}{2}$
7	Groningen 4	2 $\frac{1}{2}$					5	x	4			3	11 $\frac{1}{2}$
8	Groningen 5		3		3			4	x			1	10 $\frac{1}{2}$
9	<u>Staunton</u>	2 $\frac{1}{2}$		2			4			x		1	8 $\frac{1}{2}$
10	SISSA 3		1		2 $\frac{1}{2}$	2					x	0	5 $\frac{1}{2}$

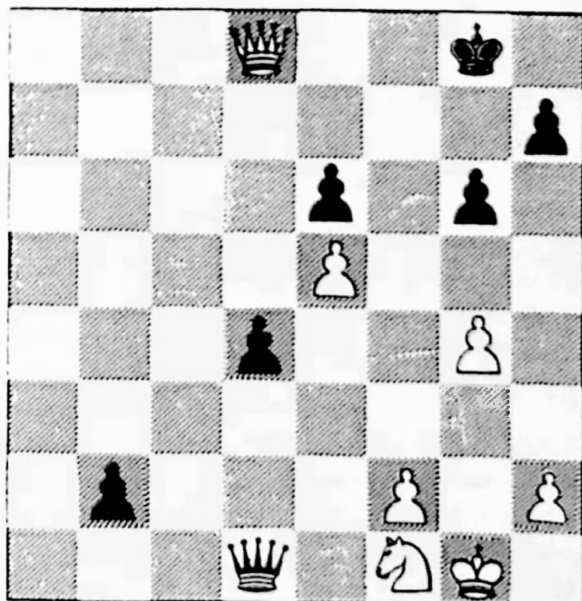
Diagram 1. Wit: F.Vermeulen. Zwart: P.R.Dijkhuis.

Na 37..Kg7! 38. De7+,Kh6 zat er geen mat in en ook geen schaak met gelijktijdige aanval op b2, zodat wit wel genoeg moest nemen met eeuwig schaak op de diagonaal h4-d8.

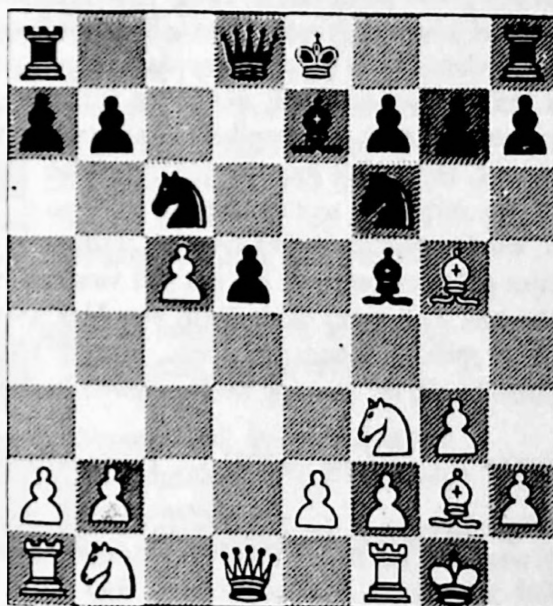
Wit: F.Sluzewski. Zwart: Joop Hummel. Tarrasch verdediging.

1. d4,d5; 2.c4,e6; 3. Pf3,Pf6; 4. g3,c5; 5. cxd5,exd5; 6. Lg2,Pc6; 7. 0-0,Le7; 8. dxc5,,Lf5? Zwart gaat al bij de eerste gelegenheid in de fout. Er is niets tegen en alles voor om de pion direct terug te nemen. In de hoofdvariant van de Tarrasch verdediging hoort de loper op e6, omdat de d-pion verdedigd moet worden. 9. Lg5 (zie diagram 2). Nu blijkt er een nog ander bezwaar tegen de loper op f5 te zijn. Speelt zwart 9..Lxc5, dan volgt 10. Lxf6,Dxf6 (met de g-pion nemen zal niemand doen die in het eerste team thuishoort) 11. Dxd5 en beide zwarte lopers staan in zodat zwart niet kan vervolgen met Dxb2 en Dxa1. Met het antwoord 9..0-0 berustte Joop in zijn ongelukkige situatie; pion kwijt zonder tegenspel. Een zaak van gebrek aan ervaring. Echte Tarrasch spelers zoals Henk Seijen en Theo Ebels zullen de witte loper niet naar f5 spelen, daar hoeven ze niet over na te denken; dat is de plaats in het aangenomen Slavisch waar de c-pion één veld is opgespeeld. Het schaakspel zit heel logisch in elkaar maar dat is soms een nogal schrale troost.

1.

2.

Buitenleven.

Op 's bonte ruitenveld, gaan zwarte en witte benden
Ten oorlog, zonder bloed, met kunst en geestrijk wenden.
Lang houdt der strijdbren macht elkaar in evenwicht;
In 't eind verschijnt nogthands 't noodlottig tijdsgewicht,
En 's overwinnaars stem roept, juichende in den zegen,
't Verplettrend schaak en mat aan d'overwon'nen tegen.

Willem Bilderdijk.

Staunton 2: gebrek aan vorm, maar overvloed aan mentale veerkracht

2e ronde Externe Competitie

Kent u die stompers van het 2e? In de Interne bakken ze er helemaal niets van. De eerste speler van het 2e vinden we pas op de 12e plaats terug. Ze geven volle stukken weg, of verknoeien de stelling op die spaarzame momenten dat ze wel redelijk uit de opening komen. Het lijkt werkelijk nergens op. Als er al een keer wordt gewonnen, dan gebeurt dat in een onderling duel van 2e team spelers. In de Externe competitie gaat dat eigenlijk niet anders.

Neem nou bijvoorbeeld de wedstrijd tegen Heerdenpeerd. Van te voren werd deze wedstrijd ingeschat op een vrij gemakkelijke overwinning voor ons. Maar Alex zet gelijk al de toon door in de opening een stuk cadeau te doen. Bram kiest de overtreffende trap en verliest zijn partij snel. Van de overige spelers heeft alleen Erwin een duidelijk betere stelling. Als deze echter ook een stuk wegblundert, begint zich een nederlaag van dramatische proporties af te tekenen. Knoeiwerk van Rob in een dichtgeschoven stelling leidt tot nog een volkomen verloren stelling.

Maar dan blijkt het 2e toch over een enorme mentale veerkracht te beschikken. Alex speelt, ondanks een stuk achterstand, door, wat van groot belang is voor de rest van het team. Zolang die nul nog niet op het bord is bijgeschreven, ziet de stand er althans nog draaglijk uit. Zijn tegenstander, die er inmiddels van uitgaat tegen een ondermaatse houtschuiver te spelen, kan bovendien de weelde van een stuk voorsprong niet dragen en ineens verkrijgt Alex een gezonde stelling met pluspion. Frans deelt niet in de malaise van zijn teamgenoten, speelt een goede partij en scoort de 'Anschlussstreffer'. Mooij speelt extern altijd model, remise met zwart en winst met wit. Deze wedstrijd zijn de witte stukken bij hem weer in goede handen. Rob's tegenstander staat huizenhoog gewonnen, heeft bij de tijdscontrole nog bijna een uur over en speelt zijn zetten vervolgens bijna à tempo i.p.v. af te breken. Tien zetten later moet hij zijn teamleider gaan uitleggen dat hij inmiddels een toren en een loper achterstaat. Het feestje kan helemaal beginnen als Eddy Zwerver voor een daverende verrassing zorgt door achteloos mede te delen dat hij met zwart zijn tegenstander, rating 1925, van het bord heeft geschoven. Daarmee is de tussenstand inmiddels 4-2. Klaas is stoicijs gebleven onder al het geknoei van zijn medespelers en heeft een uitstekende stelling opgebouwd. Zijn partij en de partij van Alex worden beide afgebroken en een week later zonder te spelen gewonnen gegeven. Waaruit blijkt dat de mentale veerkracht van het 2e uiteindelijk toch de doorslag heeft gegeven in deze wedstrijd.

Staunton 2 (gem. 1703) - 't Heerdenpeerd 1 (1605) 6-2

1. Eddy Zwerver	(z, 1720) - G.R. v/d Ploeg	(w, 1925)	1-0
2. Erwin van Pelt	(w, 1750) - D. Pol	(z, 1665)	0-1
3. Rob Spaans	(z, 1735) - W. Ham	(w, 1665)	1-0
4. Klaas Sanders	(w, 1695) - R. van Leeuwen	(z, 1615)	1-0
5. Alex Veltman	(z, 1650) - P. Verspagen	(w, 1500)	1-0
6. J.J.A. Mooij	(w, 1765) - E. Haalboom	(z, 1510)	1-0
7. Bram Kruisinga	(z, 1625) - D. Hummel	(w, 1450)	0-1
8. Frans Voogt	(w, 1685) - F. van Doorn	(z, 1510)	1-0

After a tense endgame with chances for both sides, my opponent said "DRAW".
So I did, and I emptied a clip before his hand even got near his holster.
I guess the moral is, he should have played on...

Staunton 2: mentale veerkracht deel 2

3e ronde Externe Competitie

Onder slechte voortekenen reisde het 2e team af naar Hoogeveen. Dit werd de 1e uitwedstrijd van het seizoen, en dan gelijk helemaal in Hoogeveen. Bovendien had Hoogeveen onze club voor de NOSBO-beker uitgeschakeld. De prestaties van de 2e team spelers in de Interne blijven ver onder de maat. Zelfs Mooij, mister degelijkheid himself is door het virus besmet, en doet in zijn partij tegen Lührman een dame cadeau.

Bram Kruisinga wordt op de wedstrijddag gekweld door hoofdpijn, maar gaat toch mee in belang van het team. Klaas zou op eigen gelegenheid naar de speelzaal in Hoogeveen komen, maar is nergens te bekennen. Eddy kan deze opeenstapeling van psychologische klappen niet geheel verwerken en vervalt in een diepe depressie. Vervolgens blijken we met Staunton D stukken te spelen, een duidelijk uiting van minachting van Hoogeveense kant. Erwin had zich voorbereid op een partij tegen C. Mol, maar die zat aan een ander bord.

De eerste meevaller is dat Klaas 10 minuten na het begin van de wedstrijd binnenkomt; autopech is de reden van zijn verlate komst. Zo kan hij er gelukkig nog net getuige van zijn dat Alex een stuk weggeeft.

De teamleider kan dit alles niet langer aanzien en besluit zich de rest van de avond volledig te concentreren op zijn wetenschappelijk onderzoek naar de invloed naar de opstelling van de Paarden op de uitslag.

In belang van de club zal ik de opzienbarende resultaten reeds nu prijsgeven.

Verlies van de partij blijkt onvermijdbaar te zijn als de paardjes niet harmonisch staan opgesteld. Hierdoor kon Alex de nederlaag niet ontlopen, ondanks het feit dat hij het in de opening verloren gegane stuk weer had teruggewonnen (alweer!). En Eddy en Rob konden hun beider overwinningen toeschrijven aan de niet-harmonische opstelling van de paarden door hun tegenstanders. Indien spelers wel een harmonische opstelling hadden gekozen voor hun paarden, dan bleek dat wanneer een van beide spelers de paarden gericht had naar het centrum de partij in remise eindigt. Klaas, Mooij en Frans toonden dit overtuigend aan. Erwin had ook een tegenstander die zijn paarden naar het centrum liet kijken, maar Erwin reageerde adequaat.

Hij ontweek een zekere remise door de paarden met het aangezicht naar hem toe te plaatsen zodat zij de vredelievende bedoelingen van de tegenstander niet konden waarnemen, resulterend in een overwinning.

De tegenstander van Bram liet beide paarden kijken naar de Damevleugel. In het belang van mijn onderzoek plaatste Bram zijn beide paarden dus richting Koningsvleugel. Zijn resultaat laat zien dat dit niet het juiste antwoord is, de onderzoeker draagt hiervoor de verantwoordelijkheid. We moeten het verlies zien als een geringe investering in toekomstige resultaten.

Nadat ik het onderzoek had beëindigd, moest er nog even een handtekening op het uitslagformulier worden gezet. En ondanks alle tegenwerking van het lot aan het begin van de avond, blijken we zomaar ineens te gaan winnen.

De dagsluiting kwam voor rekening van de opeens zeer opgetogen Eddy:

"Jongens, kijk eens even achterom of er in de rokende puinhopen nog iets van Hoogeveen te herkennen is".

Zo aan het einde van het jaar geeft de teamleider toestemming om heel even te genieten van de 3 uit 3 score en de 1e plaats op de ranglijst. Bovendien is het grandioos dat we steeds in de basisopstelling hebben kunnen spelen en nog niet gebruik hebben hoeven maken van invallers.

Hoogeveen 1 (gem.1669) - Staunton 2 (gem.1703) $3\frac{1}{2}$ - $4\frac{1}{2}$

1. C. Mol	(z,1810)	-	Klaas Sanders	(w,1695)	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$
2. G. Jansen	(w,1720)	-	J.J.A. Mooij	(z,1765)	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$
3. A. v/d Kooy	(z,1670)	-	Erwin van Pelt	(w,1750)	0-1
4. T. van Seventer	(w,1655)	-	Alex Veltman	(z,1650)	1-0
5. S. Dadkhodaie	(z,1575)	-	Eddy Zwerver	(w,1720)	0-1
6. R. de Vries	(w,1635)	-	Rob Spaans	(z,1735)	0-1
7. A. Lunenburg	(z,1615)	-	Frans Voogt	(w,1685)	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$
8. T. Eggersman	(w,1670)	-	Bram Kruisinga	(z,1625)	1-0

Het Kerstrapport van het 2e team:

1. Staunton 2	6	$15\frac{1}{2}$	5. ESG 2	2	$11\frac{1}{2}$
2. Groningen 6	4	13	6. Heerdenpeerd 1	2	$10\frac{1}{2}$
3. Haren 3	4	13	7. Hoogeveen 1	1	11
4. v/d Linde 1	4	$12\frac{1}{2}$	8. Ypey Expert 1	1	9

Staunton 3

Tsjakka..?

Het Nieuwe Derde begon dit seizoen erg slecht. De nederlaag tegen Noord-Groningen heb ik in het vorige nummer al beschreven en behandeld. Onze tweede nederlaag tegen Lewenborg 1 is te diep triest om zomaar even te beschrijven. Ik zal het dus ook niet doen. Het enige wat ik er over kwijt wil is dat de uitslag 7-1 was in het voordeel van de opponent. Zulke uitslagen doen teamleiders wel vaker in diepe dalen wegzakken en ze beginnen zwaar te denken aan het beoefenen van veiliger spelletjes als klaverjassen of rummikub. Onnodig te zeggen dat mijn motivatie ietwat ontbrak voor de volgende wedstrijd tegen Unitas 5. Hoe zal het dit keer gaan? Verliezen we weer dik of gewoon schamel met 5-3 of zelfs 4,5-3,5. Met een lichte ongerustheid begaf ik mij op 11 december richting clubgebouw. Net op het moment dat een stoplicht op groen springt stapt er een vreemd figuur bij mij in de auto. het rare mannetje begint onsamenhangend tegen me te schreeuwen en vertelt vage verhalen over het feit dat mijn voetbalclub (?) het de eerste twee wedstrijden zo verschrikkelijk slecht deed. "Je moet erin geloven", schreeuwt het mannetje. "Ik weet nu al dat jullie vanavond gaan winnen met 3-1". Tegenwerpingen van mijn kant dat ik niets met voetballen te maken heb en er zelfs geen verstand van heb worden niet gehoord of zelfs genegeerd. "Je moet erin geloven net als ik. Jullie team gaat vanavond de tegenstander van die mat spelen. Tsjakka!!!". "Tsjakka ?"; vraag ik vertwijfeld, niet helemaal zeker van wat de beste man bedoeld. "Ja Tsjakka!!!, dat is het je kunt het als je maar wil." Terwijl hij deze woorden uitschreeuwt stapt hij de auto weer uit terwijl ik me bewust word van een lange rij kwade ongedurig toeterende automobilisten achter me. Ik geef maar snel gas en arriveer mooi op tijd in het clubgebouw.

Het Nieuwe Derde was bijna volledig compleet aanwezig en werd nog extra versterkt door de hulp van de heer Davids die aan bord 6 liet zien dat het eeuwig zonde is dat hij niet extern speelt dit seizoen. Maar goed, genoeg gezeverd, een korte beschrijving van de wedstrijd is nu wel op zijn plaats.

Op bord 1 speelde Ronald ter Steeg zoals men van hem gewend sterk genoeg om zijn tegenstander in de waan te laten dat de wedstrijd met een eenvoudige combinatie beslist kan worden. Ik weet waar ik het over heb. De laatste keer dat ik tegen Ronald met een eenvoudige combinatie dacht te winnen gaf ik pardoos een stuk weg. Zo ook de arme Unitas speler, een kleine verrekening en het eerste punt was binnen voor Het Nieuwe Derde.

Op bord 2 de captain van het team die na een scherpe strijd in opening en middenspel zijn voordeel snel zag vervlakken en in een remise-achtige stelling een oneerbaar remise aanbod deed wat de tegenstander moeiteloos accepteerde.

Op bord 3 deed de heer Luhrman het wat rustiger. Na in de opening op kinderlijk eenvoudige wijze twee pionnen te winnen ging hij er eens rustig voor zitten en liet hij zijn tegenstander heel lang spartelen voor hij hem in wederzijdse tijdnood mat zette op de veertigste zet.

Op bord 4 zat Dick Hummel die de hele partij evenwichtig stond. Maar net zoals de vorige keer wist Dick de partij in tijdnood en een lichtelijk dubieus offer de partij te beslissen door zijn tegenstander mat te zetten op de eenenveertigste zet. Rest mij nog toe te voegen dat het een prachtig mat was met twee paarden en een zgn rontgenloper.

Op bord 5 terug van verre oorden de Heer Aertz die zijn gebruikelijke sterke vorm toonde door na de hele partij beter te hebben gestaan zijn tegenstander volledig lamlegde met een prachtig zetje dat volgens kenners zo mooi en krachtig was dat de opponent maar besloot op te geven.

Op bord 6 dus de heer Davids die liet zien dat schaken voor hem geen probleem hoeft te zijn. Na degelijk spel trok hij alle vijandelijke stukken naar zijn eigen koningsvleugel toe om vervolgens zelf op de damevleugel tekeer te gaan. Een welverdiend punt voor deze schaker.

Op bord 7 Andre Hooijveld die dit seizoen extern maar niet wil scoren. Na weer de tijdsnood fase ternauwernood te hebben overleefd bleek zijn stelling dusdanig verzwakt te zijn dat de kansen op overleving gering zijn.

Op bord 8 Jan Timmer die bewijst toch goed te kunnen spelen door de hele tijd de betere stelling te hebben en uiteindelijk zelfs een pion voor te komen staan. Dat dit niet altijd genoeg is voor de winst maar wel degelijk genoeg is voor remise lijkt misschien jammer maar alle punten helpen na zo een zware start als Het Nieuwe Derde gemaakt had.

Eind uitslag Staunton 3 - Unitas 5 6-2

Epiloog: " We hebben gewonnen " maakt het door mijn hoofd als ik eenmaal thuis ben. Onrustig lig ik in mijn bed te wachten tot ik in slaap val. Overwinningsliedjes dansen in mijn hoofd als ik uiteindelijk wegzak in een diepe slaap. In mijn droom zie ik plotseling weer dat rare mannetje dat bij mij in de auto sprong. " Zie je wel dat jullie het kunnen als je er maar in gelooft ". Ik schrik wakker en kan niet anders doen dan een oerkreet te slaken. TSJAKKAAAAA !!!!!

R.Frowijn

N.B. Het kwartaalblad voor schakend Noord-Nederland.

Op de plaats die op deze pagina overblijft willen we de lezers nog eens attenderen op het Noordelijk (NOSBO-FSB) Schaakblad N.B. Kort geleden verscheen no. 4 van de eerste jaargang. Door storting van f 19.50 op giro 7164423 met de vermelding "inzake NB" kunt U zich verzekeren van interessant schaaknieuws en er ook toe bijdragen dat dit goed verzorgde schaakperiodiek een "blijvertje" wordt!

Staunton 4 : het eerste matchpunt is binnen!

Op 31 oktober toog het vierde team naar de Ommelanden om daar aan te treden tegen het in het vorig seizoen gedegradeerde Middelstum. Reeds op de eerste speeldag dienden de nadelen van een krappe selectie zich aan. Gelukkig waren Johan Mossel en Bert Meijer bereid om in te vallen en ze deden dit dan ook met verve. Vooraf waren we al gewaarschuwd voor Middelstum en werd er zelfs gefluisterd dat we ons tevreden zouden moeten stellen met enkele bordpuntjes. Middelstum beschikt namelijk over een paar sterke spelers met op het eerste bord zelfs iemand met een rating van 2000+! De punten moesten daarom verworven worden op de lagere borden. Zo gezegd zo gedaan.

Op het eerst bord ruilde Robert in het Italiaans een paard tegen enkele pionnen op de damevleugel. Ze konden echter niet ver genoeg oprukken en toen het initiatief werd verloren was daarmee de partij verloren. Ook op het tweede bord was de tegenstand te sterk en Pieter verloor langzaam maar zeker terrein en pionnen.

Vanaf het derde bord moest het gebeuren en zo geschiedde het. Martin wist tegen een sterke tegenstander een uitstekende stand op het bord te krijgen. Jammer genoeg bleek dit niet genoeg voor winst. Het eerste halfje was echter binnen! Jan wist in een Benoni-variant een licht overwicht te krijgen. Winst zat er helaas net niet in.

Jörg wist in het Schots via een venijnige combinatie een pion te winnen en belandde daardoor in een gewonnen eindspel. Op het zesde bord wierp Richard zich in een gelijk opgaande strijd die ook zo eindigde. Bert wist op het zevende bord na een overigens goed begin geen vuist te maken en ook deze partij eindigde in remise. Vervolgens wist invaller Johan zijn tegenstander op slinkse wijze te pennen waardoor hij de dame en de partij won.

1.M.Noordhoek	-R.Hensbroek	1-0
2.H.A.van den Bogaard	-P.van der Veen	1-0
3.J.Bol	-M.Ploeger	½-½
4.J.Naayer	-J.Hovius	½-½
5.S.Gerbens	-J.Schlunke	0-1
6.F.Bekker	-R.Jacobs	½-½
7.B.Hartman	-E.Meijer	½-½
8.J.van den Berg	-J.Mossel	0-1

Uiteindelijk maakt dit dus 4-4 en achteraf hadden we het idee dat, afgezien van een overschatting van de tegenstander, er misschien nog wel meer in had gezeten.

Thuis tegen de Dolle Toren : het vierde verliest op pijnlijke wijze.

Op 27 november kwam de Dolle Toren op bezoek en omdat dit net als Middelstum een kleine club is met enkele sterke en wat zwakkere spelers hadden we goede hoop op een overwinning. Roel was bovendien weer van de partij en ook Johan werd wederom gevraagd mee te doen na zijn sterke invalbeurt in de eerste wedstrijd.

Het begin verliep uitstekend voor ons. Johan wist in het Spaans via een aftrekschaak een dame te winnen en was daardoor snel klaar. Ook Robert's tegenstander liet zich in de luren leggen. In het Italiaans liet hij zijn loper op c5 insluiten. Na nog een kwaliteit en enkele pionnen te hebben verloren gaf de Dolle Torenaar op. Jörg vertoonde een

soortgelijk kunstje door het paard van zijn tegenstander op te sluiten. Nadat Martin, die wederom een sterke tegenstander trof, op het tweede bord zijn angstgegner-reputatie niet wist waar te maken stond het echter wel 3-1 voor ons.

In de overige vier partijen ging alles gelijk op dus de winst leek binnen handbereik. Roel had via zijn geliefde f4-opening op de 20e zet door een foute ruil zijn voordeel uit handen gegeven. Er was echter een volkomen gelijke stelling ontstaan en na overleg werd besloten remise aan te bieden. 3½-1½. Nog 1 puntje uit 3 partijen! Pieter stond een pion voor, Richard en Jan in evenwicht dus dat kon eigenlijk niet meer mis gaan.

Toen sloeg echter het noodlot toe. Richard's tegenstander wist via een open lijn binnen te dringen en zaaide daar dood en verderf. Aan het eerste bord ging Jan in een vlieg van verstandsverbijstering in op een schijnoffer die echter een matcombinatie inleidde. 3½-3½. Pieter belandde in tijdnood en in het daarop volgende spektakel wist hij z'n pluspion te behouden maar verloor jammerlijk een stuk. Het eindspel dat toen volgde was met geen mogelijkheid remise te houden dus moesten we ons neerleggen bij een 3½-4½ nederlaag.

1.J.Hovius	-W.Terpstra	0-1
2.M.Ploeger	-J.Kamp	0-1
3.R.Jacobs	-J.Rondhuis	0-1
4.R.Lode	-K.Hakvoort	½-½
5.J.Schlunke	-B.J.Riedstra	1-0
6.R.Hensbroek	-F.van der Vliet	1-0
7.P.van der Veen	-Draaisma	0-1
8.J.Mossel	-R.Rink	1-0

HOOGEVEEN VERRAST BEKERTEAM

In de eerste NOSBO-bekerronde werd ons viertal al direkt uitgeschakeld. Een 2-2 gelijkspel bleek voldoende voor eersteklasser Hoogeveen, omdat de winst aan bord 2 zwaarder telt dan die van ons aan bord 3. De uitslag was niet alleen op papier een verrassing, maar ook de avond zelf. Piet, Joop en Bouke bouwden aan goede stellingen en Rob, toch "wat nerveus zo de eerste keer bij de grote jongens", bood na overleg met de teamleider remise aan: ½-½. Joop won en er leek geen vuiltje aan de lucht. Aan bord 1 verdedigde Mol van Hoogeveen zich kranig en uiteindelijk was remise zijn verdiende loon. Helaas was Bouke in de uitvluggerfase inmiddels de draad kwijt, en het moet gezegd, zijn opponent maakte de partij fraai uit.

De individuele uitslagen:

P. Mulder	- C. Mol	½-½	J. Hummel	- S. Dadkhodaie	1-0
B. Koole	- G. Jansen	0-1	R. Spaans	- R. de Vree	½-½

Piet Mulder.

Wedstrijdverslag Staunton 5 - Eelde/Paterswolde dd. 20/11-'95 (1-5)

De tweede wedstrijd van het seizoen werd de tweede nederlaag. Wat men er verder ook van kan zeggen, er zit een zekere regelmaat in. Om de prestaties op te vijzelen stelt de teamleider een onregelmatigheidstoeslag beschikbaar van 1 Dankbare Blik per remise, respectievelijk 1 Persoonlijk Huldeblijk per gewonnen partij.

Chronologisch zag de ondergang er als volgt uit.

Aan bord 4 verslikte Johan Mossel zich met wit in de Franse verdediging van zijn tegenstander. Er ontstond veel te veel ruimte voor zwart op de damevleugel, en in recordtijd stond Johan zoveel materiaal achter dat hij het clublokaal aangeslagen ontvluchtte, zijn teamgenoten in verbaasde verwarring achterlatend (0-1).

Na enige tijd gloorde aan bord 6 het eerste lichtpuntje. Ons aller Lies behandelde met wit een degelijk voorbereide Siciliaan en wist haar sterke tegenstander op remise te houden, een goede prestatie ($\frac{1}{2}$ - $1\frac{1}{2}$).

Snel daarna kon ook Bas aan bord 5 een half punt voor ons noteren. Met zwart was hij via een geweigerd damegambiet in een ingewikkeld middenspel terechtgekomen, overleefde een kwaliteitsverlies, schoof de stelling dicht, en accepteerde terecht een remise-aanbod. Mooi werk (1-2).

Met deze stand was de wedstrijd weer min of meer open, maar helaas: aan bord 3 kon ik met zwart een toreneindspel met een pion minder niet houden, vooral niet nadat ik in serene stommititeit nog een pion in de aanbieding had gedaan (1-3).

Aan bord 2 worstelde Jules Leenes lange tijd met wit tegen een ijzersterke zwarte toren op a1 (!) die zijn koningsstelling in een verlamme penning hield. Zwart wikkelde goed af naar een gewonnen stand, en bepaalde daarmee direkt al de einduitslag (1-4).

Volhouder Gerard Lüschen aan bord 1 moest met zwart een koningsgambiet bestrijden, deed dat met verve en vocht tot het laatst als een leeuw. Tot ver in het eindspel was het spannend, maar uiteindelijk bleek een witte loper sterker dan een zwart paard, een boog de leeuw het hoofd voor zijn temmer (1-5).

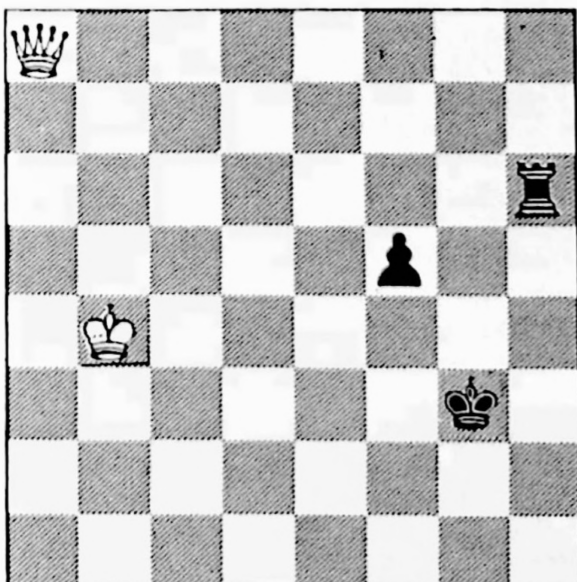
Tot ziens op 12 december in de Lewenborg!

Bert Meijer, teamleider 5

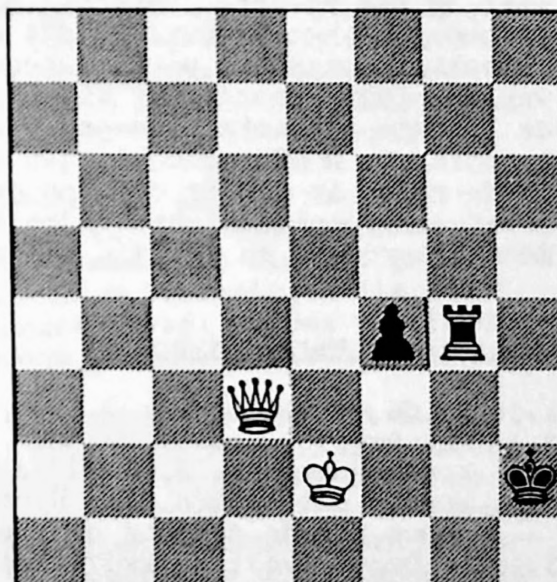
Uit de oude doos. Een partij met een bijzonder aardig slot.

Onlangs ruimde één van onze oud-leden de zolder op en schonk ons behalve notatieboekjes etc. een partij uit de oude tijd met een bijzonder aardig slot. Het betreft hier K.(laas) A.Boer, die in de jaren '60 de overstap maakte naar het bridgen en gedurende lange tijd de bridgerubriek verzorgde in het Nieuwsblad van het Noorden. Zijn belangstelling gaat behalve naar denkspelen vooral uit naar getallen, vooral priemgetallen en daarbij is 43 zijn specialiteit. Van ieder getal weet hij wat te maken. Toen hij in de gaten kreeg dat de postcode van Bunt 9717 was, maakte hij hem er opmerkzaam op dat dit getal het product was van de priemgetallen 3, 41 en 79. In oktober 1962 (hij was toen 43 jaar oud) speelde hij met zwart een partij tegen Wessels in de eerste ronde van de KNSB competitie. Het betrof de wedstrijd Staunton 2 - Unitas, uitslag 2-8. Het slot van die partij is de moeite waard om voor ons schakend nageslacht bewaard te blijven. Men speelde toen in een tempo van 50 zetten in 2½ uur en na 51 zetten werd de partij afgebroken. (diagram 1) Deze stelling is gewonnen voor wit omdat zwart niet komt tot het bouwen van een vesting, d.w.z. de opstelling met de toren op e4 waarbij de witte koning wordt afgesneden en de zwarte koning die om de pion heen kan draaien. In het clubblad van juli 1994 treft men in de serie " 50 jaar geleden " een beschouwing aan van Keres over dit thema. De partij werd later vervolgd met 52. Df8,Th4+; 53. Kc3,f4; 54. Kd3 Kg2; 55. Ke2,Tg4; 56. Df5,Kg3; 57. Dd3+,Kh2 (diagram 2) en nu trapte wit met 58. De4? in een aardige val. 58. Df3 leidt evenals in de partij ook tot remise na 58..Tg2+, maar met 58. Dd5! wint wit omdat de witte koning altijd op f3 komt, b.v. na: 58.. Kg3; 59. Df3+,Kh4; 60. Kf2,Kg5; 61. Dd5+,Kh4; 62. Dd8+,Kh5; 63. Kf3. De partij ging verder met 58..f3+!; 59. Dxf3,Tg2+; 60. Kf1,Tg1+; 61.Kf2,Tf1+ en na 62. Kxf1 was het pat.

1

2

Filmrecensie. Lang leve de koningin.

Zelden kom ik tegenwoordig in een bioscoop. Maar het is altijd dezelfde entourage. 1½ man en een paardekop. Een bedrijfstak waarmee het wel slecht moet gaan. Kennelijk valt dat mee; aan het Zuiderdiep is een nieuw paleis verschenen met 9 zalen. Dat was in de jaren '50 toch anders en overzichtelijker. Beurs, Cinema, Grand en Luxor, 7 jaar lang. Maar goed, toen werd er natuurlijk terecht aan zaken als de wederopbouw van de Grote Markt prioriteit gegeven.

Tegen de verwachting waren er enkelen van mijn leeftijd onder de aanwezigen, zij het wel in gezelschap van kleinkinderen. Maar wat een schitterende kinderfilm. De regisseuse en scenariste heeft er een monument mee opgericht voor haar grootvader, Max Euwe. Jammer, dat hij dat niet meer mag meemaken, denk je dan, uiteraard ook een reactie die bij mijn leeftijd hoort. Een fris, ontroerend verhaal met natuurlijk een happy end maar ook onderhoudend, interessant en eigentijds. En diegenen die door dit enthousiasme nog niet over de streep getrokken zijn en daarom nog een klein zetje nodig hebben: de zwarte koningin biedt zelfs nog een vleugje erotiek.

Twee NOSBO primeurs.

Een Unitas-voorzitter en het snelschaakkampioenschap op zondag.

In het vorige nummer kon men in de agenda lezen dat op 16 december in het Denksportcentrum gestreden zou worden om het kampioenschap snelschaken van de NOSBO. Ik had in de NOSBO mededelingen gelezen dat dit evenement op 17 december zou zijn, maar op het laatste moment realiseerde ik me dat deze dag op een zondag viel en er van overtuigd dat de NOSBO redacteur zich vergist had, bracht ik op eigen houtje deze "correctie" aan. Dat was even goed misgekleund want op die bewuste zaterdag was er zelfs een KNSB-ronde. Des te vreemder is het natuurlijk dat op de zondag erna dat NOSBO snelschaakkampioenschap wordt gehouden. Ik dacht dat het een stunt was van de nieuwe voorzitter die wilde duidelijk maken dat Unitas ook de laatste restanten van een christelijke traditie overboord heeft gegooid. De NOSBO mededelingen stellen ons gerust. Het is eenmalig en de reden is dat er de dag ervoor een KNSB ronde is!?. In ieder geval een volslagen onbegrijpelijk argument. Ieder jaar zijn er 9 KNSB-zaterdagen en in 1996 hebben we bovendien nog een extra dag.

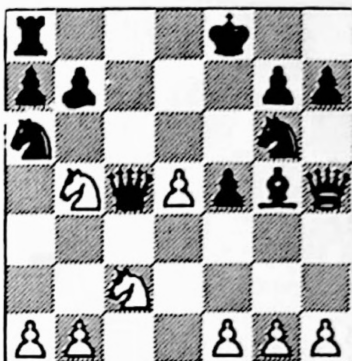
Oplossingen Marsopgaven.

- 1.) 1. d6, gevolgd door 2. Pd5 met damevangst.
- 2.) 1..Dxg2; 2. Dxg2,Te2 en de na schaakjes loopt de zwarte koning naar h6. 2. Kxg2 leidt na Te2+ tot mat. Opgemerkt kan worden dat 1..Dc6 niet wint. Daarop speelt wit 2. Txf7 en na nemen met de dame op g2 houdt wit remise door eeuwig schaak.
- 3.) 1. Dxg7+,Kxg7; 2. Pxd7+,Kg8; 3. Pf6+,Kh8; 4. Pd5+ en wint.
- 4.) 1. Pd5,exd5; 2. Dxd6+,Ke8; 3. Dg6 met beslissende dreigingen. Op 3..Db6+ volgt 4. Lf2, op 3..Le6 volgt 4. Tf3.Kd7; 5. exd5, Lxd5; 6. Df5+,Le6; 7. Td3+ en wint. In de partij volgde 1..Txa2; 2. h4, (Spasski speelde 2. h3 maar dat maakt niet uit) 2..Dh8; 3. Pxe7,Pxe7; 4. Dg5 en zwart gaf het op.

Extra opgave.

Cochrane - Staunton. 1..Pxh3+; 2. gxh3,Tg4+ 3. hxxg4,Dh2++.

Nieuws uit Unitas-Nieuws.

Unitas-Nieuws geeft helaas zelden aanleiding tot commentaar. Echter, de stelling hiernaast n.b. afkomstig uit een partij gespeeld in ons laatst gehouden gambiet-toernooi is wel een zeer bijzondere. Niet leuk voor ons, want er werd gespeeld op een bord uit onze materiaal-kast. Overigens bevatte dit clubblad wel een echt nieuwtje. Het volgend jaar zal, evenals in het eerste toernooi in 1986, het Staunton gambiet weer op het programma staan. Een uitstekende gedachte van onze jubileumcommissie!

Vreemde Toorn in de Harener Toorn.

Eén van de aardigste dingen bij het lezen van andere clubbladen zijn de wedstrijdverslagen waar je zelf als club de tegenpartij was. De teneur en de kleur is wat anders en het zijn ook andere partijen die de aandacht krijgen, maar dat maakt het juist aardig. In het verleden hebben we Haren wel eens een compliment gemaakt op dit punt omdat ze respect uitstralen voor de tegenpartij en altijd het evenwicht weten te bewaren tussen chauvinisme en objectiviteit. Helaas worden ook dergelijke regels door uitzonderingen bevestigd want het verslag van de wedstrijd Staunton 2 - Haren 3 is wel erg ver beneden de maat en zelfs in meerdere opzichten. Maar ja, ook in dat sjieke dorp kan wel eens iemand op zijn achterhoofd vallen.

Wervingsbeleid vice-versa. Wie kaatst moet de bal verwachten!

Leedvermaak is het plezier hebben in de ongenoegens van anderen. Het is een wat laag-bij-de-gronds fenomeen dat ons als bijna 125-jarig "Gezelschap" niet past en wij doen er dan ook niet aan mee.

Desalniettemin is het ons bekend dat er nog enkele leden rondlopen die een wat nare bijmaak hebben overgehouden aan de overgang van onze veelbelovende jeugdleden Sander Velema en Mardouk Schuurmans naar de S.C. Groningen. Wij willen deze personen er opmerkzaam op maken dat zij deze vieze smaak nu volledig kunnen wegspoelen door kennis te nemen van de inhoud van EN PASSANT, no 33-4, pagina 13.

Het bestuur is overigens de mening toegedaan dat er met het vertrek van deze jongelui niets mis is. Zij zijn op een correcte en beschaafde manier geïnformeerd over de voordelen die een grote en goed geleide jeugdafdeling biedt zoals de S.C.Groningen die heeft. Wij wensen in zulke gevallen deze jongelui veel succes toe in hun verdere schaakloopbaan en nemen in goede harmonie afscheid van hen.

De leden van de S.C.Lewenborg staan bij ons echter bekend als nette, keurige schakers en wanneer zij tijdens de interne competitie van de S.C.Groningen sterke schakers van die club attenderen op de aantrekkelijke kanten die het extern spelen voor de S.C. Lewenborg heeft, zal dat zeker op een even correcte en beschaafde manier gebeuren als waarop Hiddo Zuiderweg c.s. jeugdleden van andere clubs benaderen. Het verbaast ons daarom enigszins dat de bekende team-builder Wim van Beersum deze handelwijze kwalificeert als "worden weggetrokken door Lewenborg" en zelfs de term "ronselen" gebruikt.

Nu betrof het hier een reactie van iemand, die - impliciet - onheus was bejegend door een medelid en boosheid is nu eenmaal niet bevorderlijk voor een evenwichtig oordeel. Want de buitenwereld is geneigd te denken: niet met twee maten meten, heren! (Redactie)

Uit de externe competitie.Uit de wedstrijd Staunton 2-Heerdenpeerd.

Wit: P.Verspagen. Zwart: Alex Veltman; Geweigerd zeekadettenmat.

Na het gekkenmat (1. g4,e5; 2. f3,Dh4++, te zien in de film die in dit nummer wordt besproken) en het herdersmat (1. e4,e5; 2. Lc4,Pc6; 3. Dh5,Pf6?? 4. Df7++) komt het zeekadettenmat als goede derde in de rij van matcuriositeiten. Variaties op dit thema komen "dagelijks" in de praktijk van het wedstrijdschaak voor.

De stampartij met dit mat werd in 1750 gespeeld te Parijs tussen Legall en St.Brie en het verloop in die partij was 1. e4,e5; 2. Lc4, d6; 3. Pf3,Lg4; 4.Pc3,g6? 5.Pxe5,Lxd1; 6.Lxf7,Ke7; 7.Pd5++. (diagram 1) De naam van dit mat is ontleend aan de operette "Der Seekadett", waarin deze stelling voorkomt.

Het kenmerk van deze val (Legall's trap) is dat er na Lc8-g4? een overval komt op f7 met looper en paard, onder opoffering van de witte dame op d1. Onder de slachtoffers zijn vele beroemdheden zoals Capablanca en Tarrasch. In de meest milde vorm leidt het tot verlies van een belangrijke pion en een ruïneuze stelling, zoals b.v. in een partij tussen Coen Spaans en Vincent Valens, drie jaar geleden gespeeld in het open Drents kampioenschap. Het verloop van de partij was daar als volgt:

1. e4,Pf6; 2. Pc3,d5; 3. exd5,Pxd5; 4. Lc4,Pb6; 5. Lb3,Pc6; 6. Pf3,Lg4? 7. Lxf7,Kxf7; 8. Pg5+ (zie diagram 2) en zwart spartelde tevergeefs nog tegen tot de tijdcontrole.

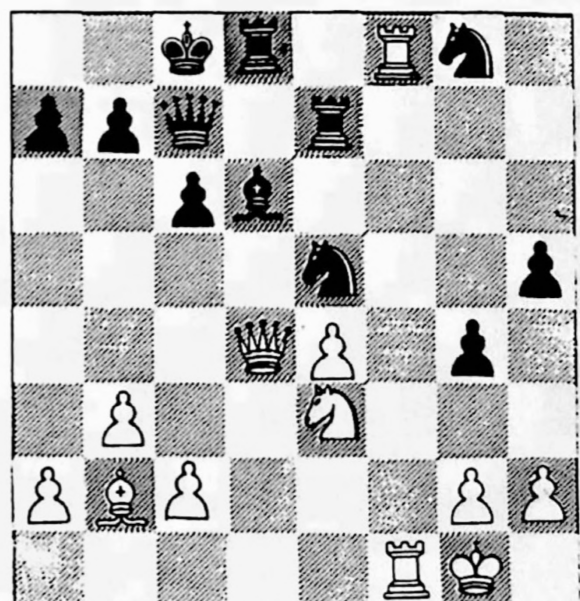
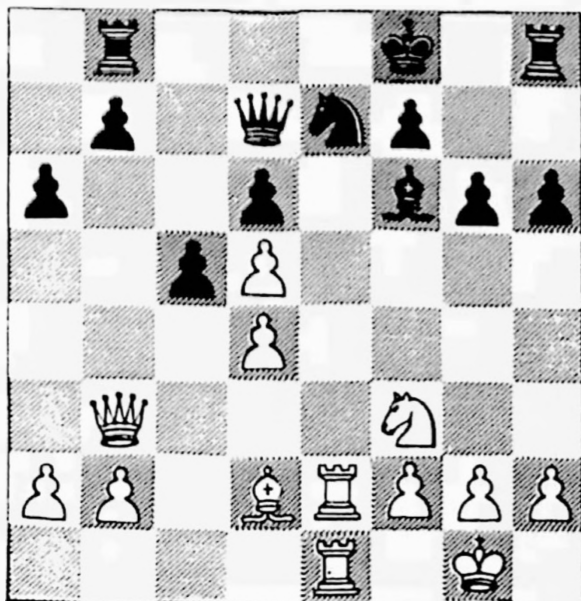
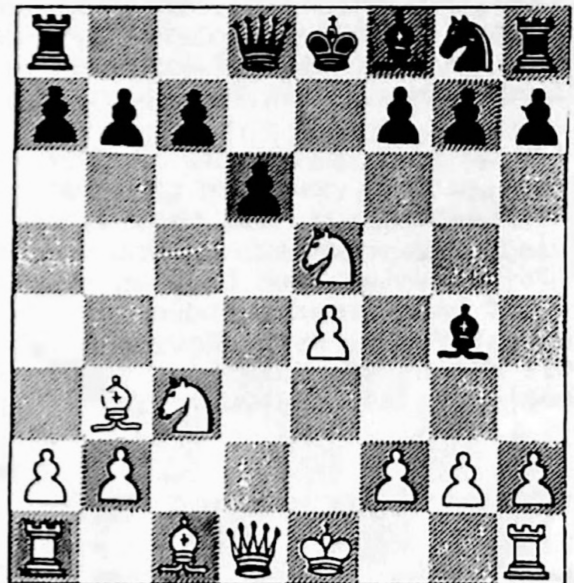
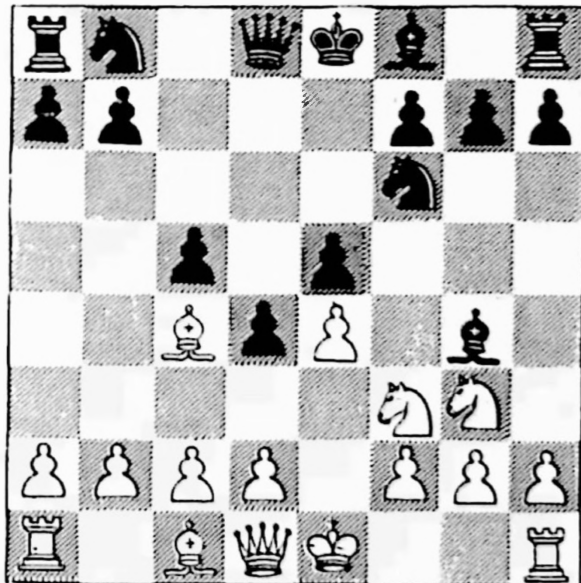
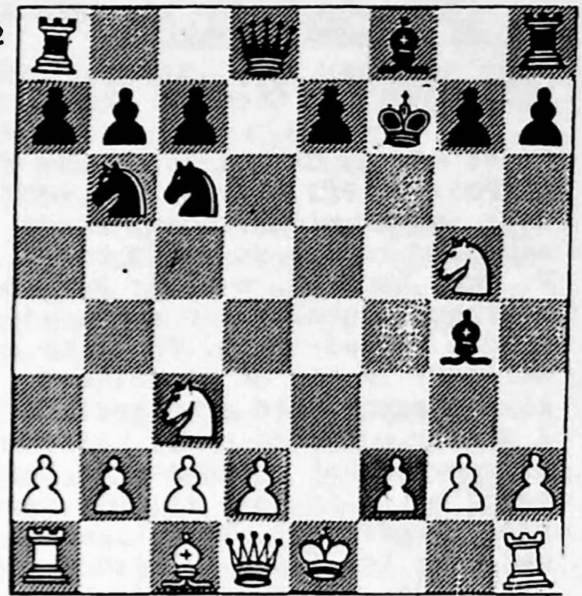
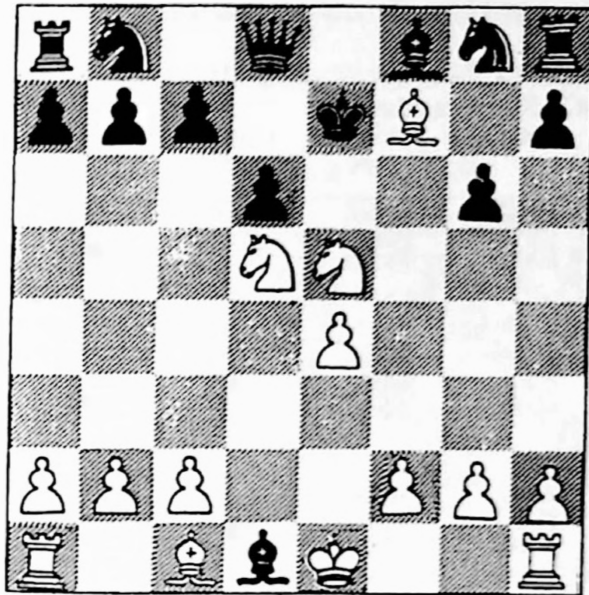
Het volgende voorbeeld is ontleend aan het W.K.seniorenschaak 1993 en vermeld in een speciale bijlage van Unitas Nieuws; de auteur is Wout Knol, één van de deelnemers. Wit is H. van Bellen van DD, een oud-clubgenoot van mij. Zwart is S. Glende. 1. Pc3,d5; 2. e4,d4; 3. Pce2,e5; 4. Pg3,c5; 5. Lc4,Pf6; 6. Pf3 Lg4? (zie diagram 3) 7. Lxf7+,Ke7; 8. Pxe5; jammer genoeg speelde zwart niet 8..Lxd1; 9. Pf5++ maar spartelde ook tevergeefs met 8..Dc7 nog wat tegen.

Alex Veltman werkte echter mee aan een zeekadettenmat in de meest zuivere vorm. Hij deed dit op de volgende manier. 1. e4,e5; 2. d4, exd4; 3. c3,dxc3; 4. Pxc3,Pc6; 5. Lc4,Pe5?; Zwart gaat zich zorgen maken over een overval op f7 maar krijgt door dit twee keer spelen met hetzelfde stuk een nog grotere achterstand in ontwikkeling en komt van de regen in de drup. 6. Lb3,d6; 7. Pf3,Lg4? 8. Pxe5! Zie diagram 4. Na 8..Lxd1; 9. Lxf7,Ke7; 10.Pd5++ is het zeekadettenmat bereikt in zijn originele vorm. Alex accepteerde maar stukverlies en omdat het slecht is voor het moreel van het team om voor 9 uur al 0-1 op het bord te hebben staan zal hij het omleggen van zijn koning nog wel even hebben willen uitstellen. En dat was bovendien verstandig want uiteindelijk won hij zelfs de partij en dat is natuurlijk nogal genant en schaaktechnisch verder niet van belang.

Wit: D. Hummel (Heerdenpeerd). Zwart: Bram Kruisinga.

In diagram 5 bracht wit een kansrijk stukoffer dat zeer snel succes had. Hij speelde 1. Pe5,dxe5; 2. dxe5,Dxd5?? 3. exf6. 1-0

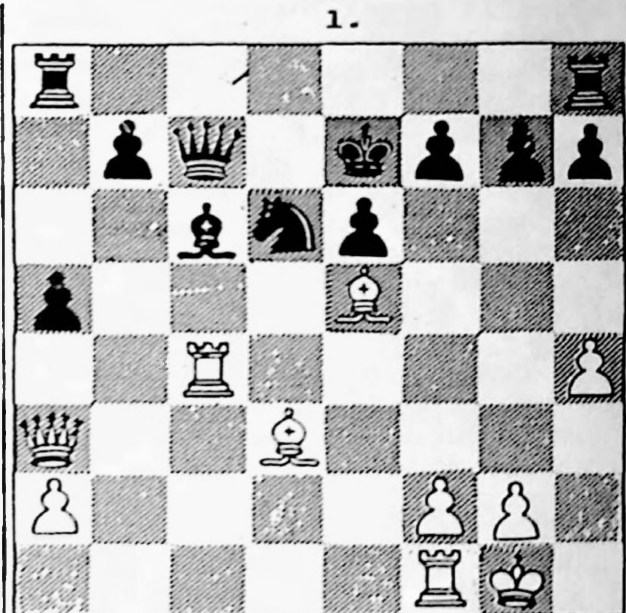
In de wedstrijd Staunton 3 - Unitas 5 had W.Aerts met zwart vanuit een koningsgambiet een stuk meer overgehouden. Zijn stukken staan echter als een zootje ongeregeld opgesteld. (diagram 6). De stelling bevat echter een tactische finesse. Na 1..Pf3! was het uit.

Uit de interne competitie.

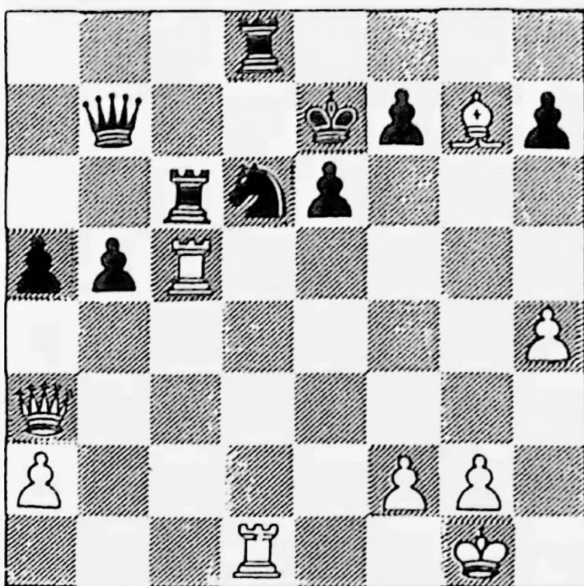
Wit: Menno van Steenis. Zwart: Michiel Zeevaarder.

1. e4,e6; 2. d4,d5; 3. e5,c5; 4. c3,Pc6; 5. Pf3,Db6; 6. Ld3,Ld7? Deze zet is minder goed. Eerst een pion ruilen op d4 is beter. 7. dxc5,Lxc5; 8. 0-0,a5; 9. Pa3. De theorie geeft hier nu 9. a4 en dan Pbl-a3-b5. 9..Pge7; 10. h4!,d4?? Ik had de nu volgende kleine combinatie niet gezien. (dat is ook niet nodig, alleen al vanwege het toelaten van het paard op c4 is deze zet bar en boos - redactie). De juiste zet was hier 10..f6. 11. Pc4,Dc7; 12. cxd4,Pxd4; 13. Pxd4,Lxd4; 14. Pd6†,Kf8; 15. Lf4,Lc6; 16. Tc1, Lxb2. Wel enigszins "op hoop van zegen"; ik zag geen betere zet. 17. Tc4,Pc8; 18. Db3,Lxe5 19. Lxe5,Pxd6; 20.Da3,Ke7. Diagram 1.

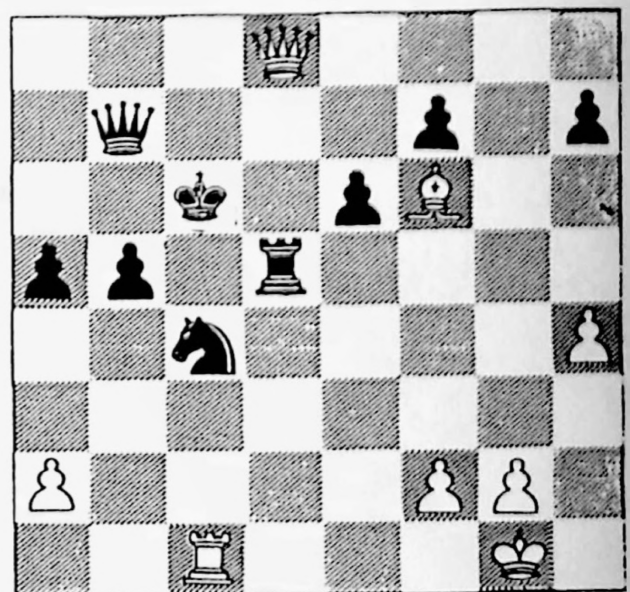

(In de tang zitten is in deze stelling een understatement. 30-35 jaar geleden zou hier niemand levend zijn uitgekomen - redactie) 1. Le4,Ta6; 22. Td1,Td8; 23. Lxg7,b5; 24. Tc5,Db7; 25. Lxc6,Txc6; Diagram 2. 26. Df3? Wit mist de kroon op het werk die door 26. f6†, gevolgd door Df3† en nemen op c6 met winst van de kwaliteit gezet had kunnen worden. 26..Txc5; 27. Lf6,Ke8; 28. Dg3,Td5; 29. Dg8†,Kd7; 30. Dxd8†,Kc6; 31. Tc1†,Pc4; Diagram 3. Net op tijd zag wit dat nu 32. Dxa5 niet gaat vanwege 32..Td1† en zwart wint. 32. De8†,Dd7; 33. Da8†,Db7; 34. Df8,Dd7; 35. Da8†. ½-½.

2.

3.

Aantekeningen van de zwartspeler.

Pionnen eindspelen. Grandioze missers komen op elk niveau voor!

De koning in het vierkant en de verste vrijpion, daar gaat het om.

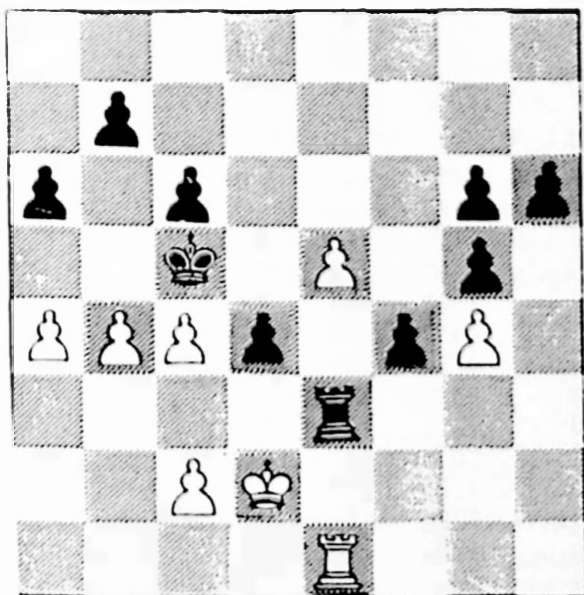
Bram Kruisinga - Alex Veltman
Ossip Bernstein - Max Euwe

Interne competitie 1995
Staunton toernooi 1946

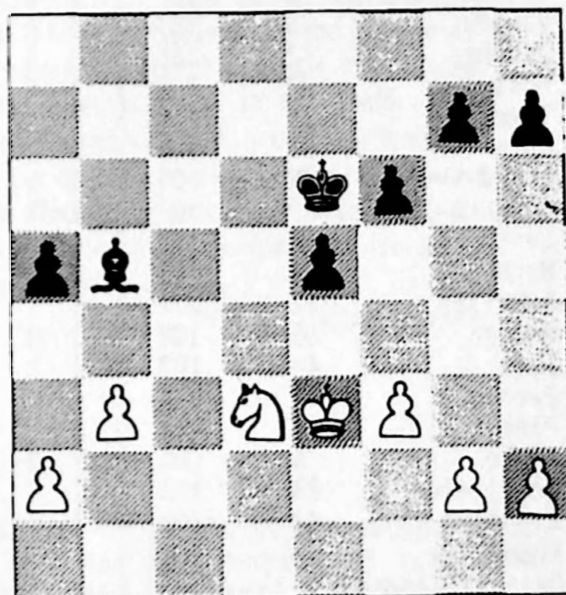
In stelling 1 speelde Alex 28.Kxb4?? Vreselijk, want dit kost een toren na het antwoord 29. e6! Met 28..Kb6 blijf je in het vierkant en zwart wint gemakkelijk. Na de tekstzet moest zwart een toren geven om de pion te stoppen en daarna is de witte toren de zwarte overmacht van 4 pionnen gemakkelijk de baas.

In de 14e ronde van het Staunton toernooi kwam Euwe samen met Botwinnik op kop. Deze verloor van Kotov - hij zou ook nog van Euwe winnen - en Euwe won van Bernstein. Bernstein was met zijn 63 jaar de oudste deelnemer, maar 8 jaar later won hij in Montevideo nog de schoonheidsprijs n.a.v. een schitterende partij tegen Najdorf, die zich er nogal misprijzend over had uitgelaten dat een dergelijke "oude zak" tot het toernooi was toegelaten. De blunder van Bernstein komt heel dicht in de buurt van die van Alex Veltman. Vanuit een remise stelling (2) speelde Bernstein - ongetwijfeld met de vlag vrij hoog in top - 37. a2-a4?? Daarop antwoordde Euwe zoals iedere schaker met een rating vanaf de ontdekking van Amerika dat zou doen; afwikkelen naar een gewonnen pionneneindspel. Er volgde 37..Lxd3, 38. Kxd3,Kd5; 39. b4. En dat moest natuurlijk de pointe zijn maar zwart zit met zijn koning in het vierkant en hij heeft zelfs een tempo over. 39..axb4; 40. a5,f5! Ook 40..Kc5 won, maar dat is niet eens nodig en de tekstzet is dwingender. Zwart krijgt de verste vrijpion en de winst was verder heel eenvoudig.

1

2

NOSBO snelschaakkampioenschap.

Onder de 35 deelnemers die zondagmiddag 17 december naar het Denksportcentrum togen waren Erwin van Pelt en Michiel Zeevaarder. Zij zagen Erik Hoeksema met overmacht winnen, (8 uit 8 in de finalegroep) en kwamen zelf in de derde finalegroep terecht waar ze in het kielzog van Bauke Bies eervolle plaatsen innamen.

I.C. Staunton 95/96
Stand na ronde 14

22

NR	Naam	NR	G	SaI	+	-	=	ges	ptn	afg	NOSBO	I.C.	TPR	# Elo
											Elo	Elo		party
1	J-Hummel	7		134	7	2	3	12	8.5		1765	1828	1916	11
2	Ebels	2		129	5	1	5	11	7.5		1935	1903	1847	11
3	van Steenis	43		127	5	1	4	10	7.0		1965	1950	1918	10
4	Dijkhuis	4		125	5	2	3	10	6.5		1860	1837	1794	9
5	Seijen	6		124	4	0	2	6	5.0		1830	1872	2029	6
6	Mulder	3		122	5	3	2	10	6.0		1915	1847	1715	10
7	Zeevaarder	8		122	7	5	1	13	7.5		1725	1755	1783	13
8	Hovius	67		121	3	0	5	8	5.5		1575	1658	1830	8
9	ter Steeg	18		120	4	2	4	10	6.0	1	1715	1736	1767	10
10	Verhoef	1		119	3	0	2	5	4.0		1995	1999	2025	5
11	Romijn	57		119	4	1	1	6	4.5		1785	1777	1731	5
12	van Pelt	9		117	3	1	2	6	4.0		1750	1767	1825	6
13	Luhrman	22		116	3	1	2	6	4.0	1	1580	1624	1766	6
14	Leenes	28		115	4	2	0	6	4.0		1420	1432		3
15	Mooy	20		114	4	3	0	7	4.0		1765	1720	1583	7
16	Aerts	30		114	3	2	2	7	4.0		1615	1612	1602	6
17	Hensbroek	36		113	4	3	1	8	4.5		1520	1544	1616	6
18	Pieper	27		113	3	1	1	5	3.5		1570	1595	1697	5
19	Kruisinga	13		112	4	4	1	9	4.5		1625	1633	1647	9
20	Frowijn	19		111	3	2	0	5	3.0		1610	1623	1673	5
21	Lode	31		111	3	3	1	7	3.5	1	1495	1507	1538	7
22	Duke	56		110	2	0	0	2	2.0					2
23	Bloem	66		110	3	2	1	6	3.5		1735	1677	1450	6
24	Spaans	11		109	3	4	1	8	3.5		1325	1342	1558	8
25	B-Meijer	49		109	2	1	1	4	2.5		1440	1473	1520	4
26	Schlunke	21		108	3	4	4	11	5.0		1585	1588		10
27	D-Hummel	34		108	2	2	0	4	2.0	2	1500	1560	1629	12
28	Serier	62		108	4	5	3	12	5.5		1685	1681		2
29	Voogt	25		108	1	0	1	2	1.5		1650	1631	1589	7
30	Veltman	10		107	1	2	4	7	3.0		1715	1666	1470	5
31	Davids	26		107	2	3	1	6	2.5	2	1510	1485	1425	7
32	Jacobs	42		106	3	4	1	8	3.5		1250	1279	1393	6
33	Mossel	52		106	2	3	2	7	3.0		1610	1591	1545	7
34	Timmer	16		105	2	3	2	7	3.0				1493	5
35	Oord	58		105	2	2	1	5	2.5		1460	1429		3
36	P-v/d-Veen	39		104	1	1	1	3	1.5		1695	1689		3
37	Sanders	17		103	1	2	1	4	1.5		1420	1423	1436	4
38	Luschen	38		103	2	4	0	6	2.0	2	1190	1218	1280	5
39	Nerbonne	60		103	4	6	1	11	4.5		1365	1352	1308	8
40	E-Meijer	32		102	3	5	1	9	3.5		1420	1434		6
41	Berman	65		102	1	1	0	2	1.0		1170	1165		2
42	Laan	44		102	1	1	0	2	1.0		1720	1644	1323	1
43	Zwerver	12		101	2	4	0	6	2.0		1390			5
44	Ploeger	40		101	0	0	0	0	0.0					
45	Koole	5		100	0	1	0	1	0.0	1	1845	1831		1
46	Hooijveld	23		100	1	2	0	3	1.0		1580	1555		2
47	Wijkstra	47		100	4	7	1	12	4.5		1225	1249	1298	9
48	Khonskii	59		100	4	7	1	12	4.5		1245	1260	1295	9
49	Meijer-Eitens	46		97	1	3	0	4	1.0		1290	1275		4
50	A-Smit	48		97	0	1	0	1	0.0		1505	1495	1246	1
51	Hai-Wing	64		94	3	7	0	10	3.0					9
52	Pastor	55		94	0	2	0	2	0.0		1045	1040		2
53	Hendriks	54		87	1	6	0	7	1.0		1145	1125	1020	5
54	Kok	61		87	1	6	0	7	1.0		1065	1042	647	6
55	Schipper	63		83	2	9	0	11	2.0				941	10

Boekbespreking

Paolo Maurensig, *De Lüneburger variant*, De Arbeiderspers (f 34,90)

De Italiaanse schrijver Paolo Maurensig debuteert met een roman die het schaakspel met de tweede wereldoorlog verbindt op een wijze die zo gruwelijk is, dat het een waar verhaal zou kunnen zijn. De roman ademt ook overigens een zekere authenticiteit, doordat daarin personen -schakers- ten tonele worden gevoerd, die werkelijk bestaan hebben. Zo ontmoet de hoofdpersoon in het vooroorlogse Duitsland mensen als Tartakover, Bogoljubov en Rubinstein. Deze hoofdpersoon doet pas op een kwart van het boek zijn intrede: een mysterieuze man, luisterend naar de naam Tabori.

De Jood Tabori komt in de oorlog in een concentratiekamp terecht. Met de Duitse kampcommandant heeft hij in de vooroorlogse jaren in een aantal schaaktoernooien de degens gekruist. Tijdens zijn gevangenschap wordt hij min of meer gedwongen tot een match met zijn vroegere tegenstander. De uitslagen van de individuele partijen hebben grote consequenties, die Tabori voor onmenselijke dilemma's stellen. Pas veel later, lang nadat de oorlog is afgelopen, neemt Tabori door middel van een leerling wraak op zijn kwelgeest.

Maar nu heb ik al bijna teveel verteld. Ik kan iedereen aanraden het boek zelf te lezen. Het is geschreven in een sobere, maar meeslepende stijl. Het verhaal is fraai geconstrueerd: langzamerhand vallen de stukjes van de puzzel op hun plaats. Het boek leest daarom als een detective, maar moet toch vooral als een psychologische roman beschouwd worden. De denkprocessen die zich in het hoofd van de schaker afspelen worden soms minitueus beschreven. Op een bepaald moment komt daar zelfs electriciteit aan te pas!

Ik besluit met een tweetal kritische opmerkingen. In de eerste plaats: ergens in het boek wordt gesproken van "pat aanbieden". Overduidelijk is hier het aanbieden van remise bedoeld. Indien men het manuscript vooraf aan een willekeurige clubschaker had laten lezen, zou deze fout voorkomen zijn. In de tweede plaats bevestigt Maurensig in zekere zin het vooroordeel dat alle goede schakers gestoord, althans niet helemaal normaal zijn. Op dit punt zijn de beschrijvingen van de hoofdpersonen onvoldoende genuanceerd. Het zijn allemaal gekwelde en monomane persoonlijkheden. Maar wie weet bevat genoemd vooroordeel wel een grotere kern van waarheid dan wij soms geneigd zijn aan te nemen.

Klaas Sanders

Lipschütz. (1863-1905).

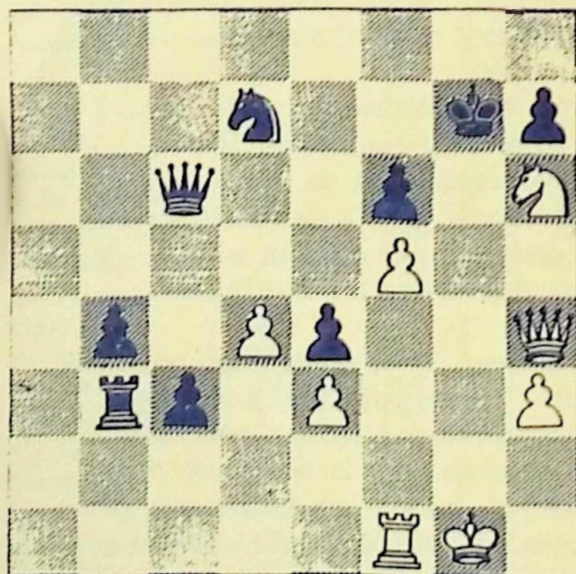
De schaker Lipschütz is bekend geworden door de uitspraak: " Das hätte der Lipschütz nicht gesehen". Dat zei hij nadat hij iets van zijn tegenstander had overzien waardoor hij de partij verloor. Die uitspraak werd daarna in de eerste helft van deze eeuw regelmatig gebruikt om aan te geven dat iemand in een val was getuind. Volkomen ten onrechte werd de naam Lipschütz daardoor het symbool voor een prutser. In werkelijkheid was hij een zeer sterk speler, iemand die vandaag zeker grootmeester zou zijn. Lipschütz werd geboren in Hongarije en emigreerde in 1880 naar de USA. Hij nam daar met succes deel aan meerdere sterk bezette toernooien en won o.a. tezamen met Steinitz in 1897 het kampioenschap van New York.

100 jaar toernooi van Hastings.

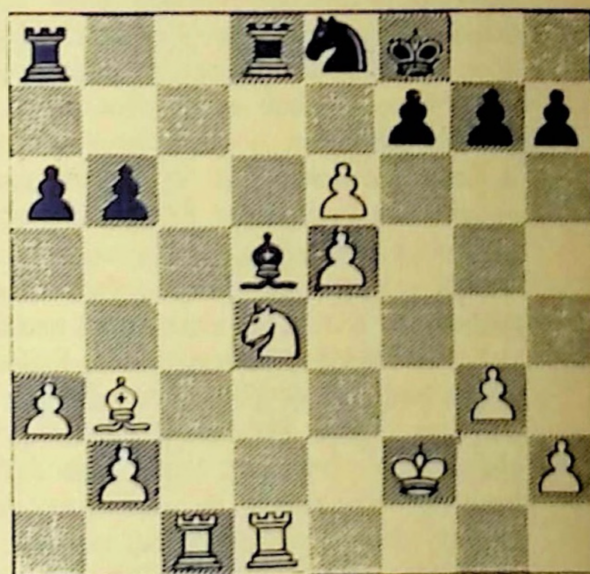
In 1895 vond het eerste moderne toernooi plaats. De wereldtop was in zijn geheel aanwezig en winnaar werd een debutant, de 22-jarige Amerikaan Pillsbury. 50 jaar geleden werd het eerste na-oorlogse toernooi er gehouden met Tartakower als winnaar. Euwe en Prins behoorden ook tot de deelnemers maar ze stelden teleur. Van Staunton deden mee Roose, 5e in de tweede reservegroep en Scheffer, 2e in de derde groep, achter Mühling. Mr A.H.Roose was tijdens de oorlog student en na de oorlog rechter op Curacao. Hij overleed in 1968.

In stelling 1 maakt wit het met een formidabele combinatie uit. In stelling 2 speelde Vera Menchik, de "Judit Polgar" van voor de oorlog, $Ld5xb3$ en dat werd door Botwinnik eenvoudig afgestraft. In stelling 3 heeft Roose een overweldigende stelling opgebouwd en hij maakt het karwei met zijn 17e zet keurig en krachtig af. In stelling 4 maakt zwart op een elegante manier de partij uit.

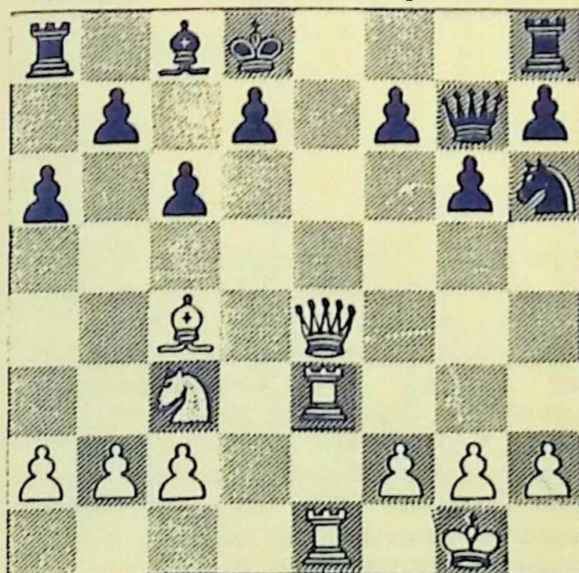
Pillsbury - Tarrasch 1895

Botwinnik - Menchik 1934

Roose - van Doesburgh 1945

Lim - Tisdall 1977

